

<https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/10079,Kwartalnik-quotBezpieczenstwo-Narodowequot-452024-Dezinformacja-i-walka-informac.html>

07.05.2025, 12:44

11.02.2025

Kwartalnik "Bezpieczeństwo Narodowe" 45/2024 – Dezinformacja i walka informacyjna

W najnowszym wydaniu Kwartalnika "Bezpieczeństwo Narodowe", poświęconemu kwestiom dezinformacji i walki informacyjnej, znalazły się teksty dotyczące sposobów na zwiększenie odporności społeczeństwa na dezinformację, roli rosyjskich dokumentów doktrynalnych oraz ich wartości dla analizy rosyjskiej polityki, wykorzystania narzędzi cyfrowych w agresji Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie, maskowania operacyjnego w budowaniu przewagi nad przeciwnikiem, analizy treści wykorzystywanych w rosyjskiej dezinformacji.

[Kwartalnik "Bezpieczeństwo Narodowe"](#)

[Numer 45/2024](#)

W numerze:

[Konsekwencje dezinformacji: przegląd wybranych narzędzi i technik manipulacji](#)

Krzysztof Kaczmarek

Prawidłowe funkcjonowanie współczesnych społeczeństw, państw i struktur ponadnarodowych opiera się na dostępie do informacji. Wolny obieg informacji jest efektem rozwoju cywilizacyjnego, a przestrzeń informacyjna stała się naturalnym środowiskiem człowieka ery cyfrowej. Ze wszystkimi swoimi korzyściami poznawczymi niesie to ze sobą różne zagrożenia, w tym niebezpieczeństwo rozprzestrzeniania się dezinformacji. Mimo że zjawisko to stanowi poważne zagrożenie, państwa demokratyczne nie dysponują żadnym narzędziem pozwalającym na skuteczną obronę przed nimi. Natomiast dezinformacja, jako element oddziaływania psychologicznego, jest niekinetyczną bronią wykorzystywaną w czasie wojny. W związku z tym istotne staje się znalezienie sposobu na zwiększenie odporności społeczeństwa na dezinformację.

[Rola i znaczenie rosyjskich dokumentów doktrynalnych, ze szczególnym uwzględnieniem doktryn bezpieczeństwa informacyjnego z 2000 i 2016 roku](#)

Łukasz Dryblak

Autor artykułu stawia sobie za zadanie przeanalizowanie roli rosyjskich dokumentów doktrynalnych oraz ich wartości dla analizy polityki rosyjskiej. Podkreśla ciągłość sowieckiej i rosyjskiej myśli wojskowej, która znajduje odzwierciedlenie m.in. w sposobie formułowania i używania przez Rosję dokumentów doktrynalnych. Na przykładzie wspomnianych dokumentów podkreśla on ofensywny charakter działań Kremla, który pod pretekstem obrony rosyjskiej tożsamości realizuje starą politykę imperialną.

Cyberprzestrzeń jako element walki informacyjnej - doświadczenia z konfliktu w Ukrainie

Paweł Pelc

Rosyjska agresja przeciwko Ukrainie od 2014 r. przechodziła różne fazy. Zarówno jednak w fazach konfliktu hybrydowego, jak i w fazach konfliktu kinetycznego istotnym elementem działań Federacji Rosyjskiej była wojna informacyjna prowadzona zarówno w stosunku do ludności ukraińskiej, jak i mieszkańców państw trzecich, niezaangażowanych bezpośrednio w konflikt. W działaniach tych wykorzystywane są zarówno nowe technologie, takie jak sztuczna inteligencja i deepfake, sieci społecznościowe, ale też bardziej tradycyjne ataki z wykorzystaniem różnego rodzaju narzędzi hakerskich, służących uzyskaniu dostępu do sieci i poszczególnych komputerów.

Sztuczne obiekty i sprzęt wojskowy jako element dezinformacji wojskowej. Przykłady zastosowanych celów pozornych przez Siły Zbrojne Ukrainy podczas konfliktu zbrojnego z Federacją Rosyjską

Stanisław Adam Waszczykowski

Dezinformacja wojskowa stanowi istotę budowania niematerialnej przewagi nad przeciwnikiem. Jedną z jej metod jest maskowanie operacyjne, w ramach którego wykorzystuje się m.in. sztuczne obiekty i sprzęt wojskowy jako środki pozoracji mające zmylić przeciwnika. Zjawisko to jest obecne od czasów starożytnych, a współcześnie przykłady wykorzystania makiet wojskowych można było zaobserwować podczas wojen w Zatoce Perskiej. Z takich rozwiązań korzysta również Ukraina od czasu pełnoskalowej agresji rosyjskiej. Ukraińskie siły prawdopodobnie używają głównie makiet imitujących środki artyleryjskie, systemy obrony powietrznej i raketowej oraz systemy radarowe. W ten sposób skutecznie wprowadzają w błąd Rosjan, którzy używają znacznie droższych środków w celu wyeliminowania sztucznych obiektów.

Rosyjska dezinformacja w konflikcie zbrojnym w Ukrainie

Marek Wrzosek

Celem przedstawionego materiału jest zaprezentowanie czynników wpływających na sposób kreowania dezinformacji podczas "rosyjskiej wojskowej operacji specjalnej". Niestety aktualność badanego zjawiska nie doczekała się jeszcze zwartych opracowań monograficznych. Należy zwrócić uwagę na fakt, że z powodu nadal trwającego konfliktu wyniki badań będą uzupełniane przez kolejne informacje i pozyskiwaną na ich podstawie wiedzę naukową. Kluczowy problem – jakie są zasadnicze treści narracji wykorzystywane w procesie dezinformacji podczas wojny rosyjsko-ukraińskiej? – przedstawiono w trzech aspektach: podstawowe treści rosyjskiej dezinformacji w okresie destabilizacji sytuacji na Ukrainie; treści informacyjne stanowiące elementy składowe rosyjskiej dezinformacji po rozpoczęciu agresji na Ukrainę; osie narracji dominujące w procesie rosyjskiej dezinformacji w Polsce. Proces badawczy umożliwił wskazanie cech charakterystycznych dla doboru rosyjskich narracji podczas trwającej wojny. W zaprezentowanym materiale wykorzystano zasadniczo metodą analizy krytycznej, ponadto metody: indukcji, dedukcji i syntezy. W pozyskiwaniu materiału empirycznego wykorzystano także wnioski i doświadczenia, jakie przekazali oficerowie armii ukraińskiej w czasie seminariów i konferencji organizowanych w Akademii Sztuki Wojennej.

[Kwartalnik "Bezpieczeństwo Narodowe"](#) to międzynarodowe, recenzowane czasopismo o otwartym dostępie, którego celem jest pogłębianie wiedzy oraz ukazanie teoretycznych i praktycznych aspektów z dziedziny bezpieczeństwa i obronności.

Ogniskuje się zwłaszcza na zagadnieniach:

- › integrowania systemu zarządzania bezpieczeństwem narodowym, w tym kierowania obroną państwa;
- › tworzenia nowoczesnego systemu odporności państwa;
- › wzmacniania zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych RP do odstraszenia i obrony;
- › umacniania zdolności Sojuszu Północnoatlantyckiego i Unii Europejskiej do zapewniania bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej oraz obszarowi euroatlantyckiemu;
- › rozwijania współpracy międzynarodowej wzmacniającej pozycję Polski na arenie światowej.

Redaktor naczelny:

gen. bryg. dr hab. inż. Mariusz M. Fryc

Zastępca redaktora naczelnego:

Paweł Pietrzak

Sekretarz redakcji:

Agnieszka Ogródowska

Korekta i redakcja językowa:

Kinga Słowik

Wydawca:

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

Numer ISSN 1896-4923

Numer e-ISSN 2956-8536

Kopiowanie całości bądź części artykułów możliwe jest tylko za zgodą redakcji.

Artykuły zamieszczone w czasopiśmie są recenzowane.

Opinie wyrażone w artykułach są poglądami autorów i nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

